

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22. stycznia 2016 r. (...) Spółka akcyjna V. (...) z siedzibą w W. (dalej zwana także: (...)) wystąpiła przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. (dalej zwanej też: (...)) o zapłatę kwoty 4.809,21 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 1. września 2015 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, iż dochodzona kwota stanowi równowartość połowy podatku VAT należnego od kosztu naprawy pojazdu objętej wypłaconym przez nią na rzecz ubezpieczającego odszkodowaniem z tytułu umowy ubezpieczenia autocasco, należną jej, na podstawie art. 828 k.c. od pozwanej jako ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody (pozew, k. 3-4v., 11).

W dniu 20. maja 2016 roku, wydany został w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (nakaz zapłaty, sygn. akt IX GNc 1455/16, k. 39). Jego odpis został doręczony stronie pozwanej w dniu 14. lipca 2016 r. (k. 35).

W dniu 28. lipca 2016 roku (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. złożyła sprzeciw od ww. nakazu zapłaty i zaskarżając go w całości, wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na swoją rzecz od powódki kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko, strona pozwana nie kwestionowała co do zasady swojej odpowiedzialności za skutki zdarzenia powodującego szkodę. Pozwana zakwestionowała natomiast roszczenie powoda co do zasady, jak i wysokości. Pozwana wskazała, iż odmówiła wypłaty pozostałej części odszkodowania, w wysokości wartości podatku VAT, z uwagi na nieprzedłożenie przez powoda dokumentacji potwierdzającej fakt, iż poszkodowany – (...) sp. z o.o. K. II sp. k. z siedzibą w W., nie jest podatnikiem podatku VAT lub ma prawo do odliczenia 50% wartości podatku VAT. Strona pozwana podniosła, iż powód również na etapie składania pozwu takiego dokumentu nie przedstawił, w związku z czym nie wykazał podstawy dochodzonego roszczenia. Pozwana spółka podniosła ponadto, iż nie wykazanie przez powoda okoliczności dokonania przez poszkodowanego odliczenia naliczonego podatku VAT w fakturze za naprawę pojazdu i wysokości ewentualnego odliczenia uniemożliwia ustalenie wysokości tego odszkodowania (sprzeciw od nakazu zapłaty, k. 37-41).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 11. lutego 2015 roku w O. doszło do wypadku drogowego, w którym uszkodzony został pojazd marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...), stanowiący własność (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) spółki komandytowej z siedzibą w W. (zwana dalej: „poszkodowaną”). Sprawca wypadku, kierujący pojazdem marki S. (...) – M. G., był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów w (...) Spółce akcyjnej z siedzibą w W. (okoliczności bezsporne; wyrok nakazowy, k. 17).

Poszkodowana zgłosiła szkodę do (...) Spółki Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W., z którą miała zawartą umowę ubezpieczenia autocasco (okoliczności bezsporne).

Koszt naprawy uszkodzonego pojazdu wyniósł 42.067,46 zł netto. Podatek VAT w wysokości 9.675,51 zł (faktura VAT, k. 13v.-14, 18-18v., 72v.-73).

Spółka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) spółka komandytowa z siedzibą w W. była podatnikiem podatku VAT. Od samochodów osobowych należących do spółki było odliczane 50% VAT, podobnie w całym holdingu, gdyż samochody te były wykorzystywane zarówno do celów służbowych, jak i prywatnych, natomiast przy samochodach ciężarowych podatek ten był odliczany w 100% (zeznania świadka A. B., k. 104v.-105).

Poszkodowana dokonała odliczenia podatku VAT przy zakupie pojazdu marki V. (...) oraz z faktury VAT za jego naprawę w kwocie 4.837,76 zł. (rejestr VAT, k. 71, 74, faktura za naprawę, k. 13v.-14, 18-18v., 72v.-73, faktura za zakup pojazdu, k. 75).

Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, spółka (...) określiła wysokość szkody w pojeździe poszkodowanej na kwotę 41.819,22 zł netto, powiększoną o 50% podatku VAT (4.809,21 zł), tj. łącznie 46.628,43 zł (operat szkody, k. 12, decyzja o przyznaniu odszkodowania, k. 13, akta szkody na płycie CD, k. 79).

Spółka (...) zrefundowała wypłacone odszkodowanie do kwoty w wysokości 41.819,22 zł. Ubezpieczyciel poinformował jednocześnie, iż refundacja nastąpiła w kwocie netto z uwagi na brak oświadczenia poszkodowanego dotyczącego możliwości odliczenia podatku VAT (decyzja wypłaty, k. 54).

W dniu 5. sierpnia 2015 r. spółka (...) zwróciła się do poszkodowanego z zapytaniem dotyczącym możliwości odliczenia przez nią podatku VAT przy zakupie uszkodzonego pojazdu. W odpowiedzi na powyższe, poszkodowana poinformowała, iż jest podatnikiem podatku VAT, a także, że przy zakupie ww. pojazdu był odliczony podatek VAT oraz, że jest on zewidencjonowany w środkach trwałych firmy (korespondencja e-mail, k. 15v.).

Pismem z dnia 13. sierpnia 2015 r. spółka (...) ponownie wezwała spółkę (...) do zapłaty kwoty 4.809,21 zł tytułem 50% wartości podatku VAT od wypłaconego odszkodowania (wezwanie do zapłaty, k. 15, potwierdzenie odbioru, k. 16).

Spółka (...) odmówiła zmiany stanowiska dotyczącego refundacji wypłaconego przez spółkę (...) odszkodowania, zaznaczając jednocześnie, iż w przypadku przedłożenia dokumentu w postaci oświadczenia właściciela pojazdu wskazującego na możliwość odliczenia jedynie 50% podatku VAT, naliczonego od kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu, stanowisko to może ulec zmianie (pismo z dnia 21. października 2015 r., k. 55-55v.).

Stan faktyczny opisany powyżej był w części – wskazanej wyżej – bezsporny między stronami niniejszego postępowania. Podstawę ustaleń stanowiły zatem twierdzenia strony powodowej niezakwestionowane albo wprost przyznane przez pozwaną, a zatem dotyczące faktów bezspornych.

Powołane powyżej odpisy dokumentów prywatnych oraz wydruki, przedłożone przez strony, Sąd uczynił podstawą dokonanych ustaleń – w zakresie wskazanym wyżej, przy odpowiednich partiach ustaleń. Wiarygodność dokumentów i wydruków nie była kwestionowana przez strony, Sąd zaś nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Okoliczności związane z obowiązkami i uprawnieniami podatkowymi poszkodowanego w związku z uszkodzeniem pojazdu marki V. (...), a także możliwością odliczeniu podatku VAT przy zakupie tego pojazdu, Sąd ustalił na podstawie dokumentacji złożonej przez spółkę (...). Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (...) spółkę komandytową z siedzibą w W. oraz zeznań świadka A. B.. Powyższym zeznaniom Sąd dał wiarę w całości, gdyż były one logiczne, spójne oraz znajdowały odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Powód dochodzi od pozwanego refundacji odszkodowania wypłaconego poszkodowanej, którą obejmował ochroną ubezpieczeniową w zakresie umowy ubezpieczenia autocasco.

Zgodnie z art. 822 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o których mowa w §1, będące następstwem przewidzianego w umowie wypadku, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia (§ 2). Przedmiotem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej jest odpowiedzialność za szkody wyrządzone osobom trzecim, może to być zatem odpowiedzialność oparta na zasadzie winy lub ryzyka. Warunki obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności

cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych unormowane zostały z kolei szczegółowo w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2003 r., nr 124, poz. 1152 z późn. zm.). W myśl art. 34 ust. 1 powołanej ustawy, z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są zobowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej wyrządziła szkodę ruchem tego pojazdu (art. 35). Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie sumy gwarancyjnej (art. 36 ust. 1 pkt 1).

Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierowcy pojazdu mechanicznego wyznaczona jest – zarówno co do zasady, jak i granic – odpowiedzialnością tego posiadacza lub kierowcy (por. uzasadnienie orzeczenia SN z 29 listopada.1996 r., III CZP 118/96, OSNC 1997, nr 3, poz. 26). Dochodząc roszczeń od zakładu ubezpieczeń poszkodowany, w niniejszym przypadku ubezpieczyciel, na którego na mocy art. 828 § 1 k.c., przeszło uprawnienie ubezpieczającego, musi zatem przede wszystkim wykazać przesłanki odpowiedzialności samego sprawcy szkody, bez których istnienia w ogóle nie powstaje odpowiedzialność ubezpieczyciela. W rozpatrywanej sprawie podstawą odpowiedzialności sprawcy szkody, która determinuje odpowiedzialność ubezpieczyciela, jest art. 436 § 2 zd. 1 k.c. W myśl powołanego przepisu, w razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody, naprawienia poniesionych szkód żądać można tylko na zasadach ogólnych. Ogólną odpowiedzialność z tytułu czynów niedozwolonych normuje natomiast przepis z art. 415 k.c., w myśl którego, kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Za szkodę odpowiada zatem osoba, której zawinione działanie jest źródłem powstania szkody. Przesłankami odpowiedzialności deliktowej są: powstanie szkody, zdarzenie, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy oznaczonego podmiotu (czyn niedozwolony) oraz związek przyczynowy między owym zdarzeniem a szkodą. Przepis ten statuuje ponadto zasadę winy jako naczelną zasadę odpowiedzialności odszkodowawczej.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż w niniejszej sprawie, bezsporny był fakt posiadania ubezpieczeń przez uczestników kolizji drogowej, odpowiedzialność sprawcy szkody, fakt zaistnienia wypadku oraz refundacja odszkodowania w wysokości 41.819,22 zł. Pozwany natomiast zakwestionował zasadność, jak i wysokość dochodzonego roszczenia. Podniósł, iż powodowi nie należy się zwrot pozostałej części wypłaconego przez niego odszkodowania, w wysokości 50% wartości podatku VAT, z uwagi na nieprzedłożenie przez niego dokumentacji potwierdzającej fakt, iż poszkodowany – (...) sp. z o.o. K. II sp. k. z siedzibą w W., nie jest podatnikiem podatku VAT lub, że ma prawo do odliczenia 50% wartości podatku VAT.

W ocenie Sądu zarzut pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie. Odszkodowanie na podstawie umowy ubezpieczenia OC posiadacza pojazdu mechanicznego za szkodę powstałą w związku z ruchem tego pojazdu, obejmuje kwotę podatku VAT, w zakresie w jakim poszkodowany nie może obniżyć podatku od niego należnego o kwotę podatku naliczonego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22. kwietnia 1997 r., III CZP 14/97, OSNC 1997 nr 8, poz. 103; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17. maja 2007 r., III CZP 150/06, OSNC 2007, Nr 10, poz. 144).

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 11. marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. 2016, poz. 710 tj.), podatnikami są osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą, o której mowa w ust. 2, bez względu na cel lub rezultat takiej działalności. Działalność gospodarcza obejmuje wszelką działalność producentów, handlowców lub usługodawców, w tym podmiotów pozyskujących zasoby naturalne oraz rolników, a także działalność osób wykonujących wolne zawody. Działalność gospodarcza obejmuje w szczególności czynności polegające na wykorzystywaniu towarów lub wartości niematerialnych i prawnych w sposób ciągły dla celów zarobkowych (ust. 2). Podatnikom określonym w tym przepisie przysługuje uprawnienie (z pewnymi ograniczeniami) do obniżenia podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, jeżeli towary i usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych (art. 86 ust. 1). Na mocy art. 86a ust. 1 pkt 1 powyższej ustawy, w przypadku wydatków związanych z pojazdami samochodowymi kwotę podatku

naliczonego, o której mowa w art. 86 ust. 2, stanowi 50% kwoty podatku wynikającej z faktury otrzymanej przez podatnika. Do wydatków związanych z pojazdami samochodowymi, o których mowa w ust. 1, zalicza się wydatki dotyczące: nabycia, importu lub wytworzenia tych pojazdów oraz nabycia lub importu ich części składowych; używania tych pojazdów na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze, związane z tą umową, inne niż wymienione w pkt 3 oraz nabycia lub importu paliw silnikowych, oleju napędowego i gazu, wykorzystywanych do napędu tych pojazdów, usług naprawy lub konserwacji tych pojazdów oraz innych towarów i usług związanych z eksploatacją lub używaniem tych pojazdów.

W art. 86a ww. ustawy, ustawodawca zawarł szczególne uregulowania dotyczące określenia wysokości przysługującej do odliczenia kwoty podatku naliczonego. Taka konstrukcja oznacza, że w sytuacji, gdy znajdzie zastosowanie szczególne uregulowanie zawarte w art. 86a ust. 1 ustawy, wówczas podatnik może skorzystać jedynie z ograniczonego prawa do odliczenia podatku naliczonego (w 50%). Jeżeli jednak przepis art. 86a ust. 1 ustawy nie znajdzie zastosowania (vide: art. 86a ust. 3 ustawy), wówczas znajdują zastosowanie ogólne uregulowania zawarte w art. 86 ustawy. Zgodnie z art. 86a ust. 3 ustawy o podatku od towarów i usług, przepis ust. 1 nie ma zastosowania: w przypadku gdy pojazdy samochodowe są: wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika lub konstrukcyjnie przeznaczone do przewozu co najmniej 10 osób łącznie z kierowcą, jeżeli z dokumentów wydanych na podstawie przepisów o ruchu drogowym wynika takie przeznaczenie; do towarów montowanych w pojazdach samochodowych i do związanych z tymi towarami usług montażu, naprawy i konserwacji, jeżeli przeznaczenie tych towarów wskazuje obiektywnie na możliwość ich wykorzystywania wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika.

Do kwestii odliczenia podatku VAT od powypadkowej naprawy samochodu odnoszą się zatem wymienione wcześniej zasady odliczenia. Zatem ważne jest, w jakiej wysokości przedsiębiorca odlicza VAT od wydatków związanych z samochodem - w pełnej wysokości czy też w 50%. Powyższa klasyfikacja jest o tyle istotna z punktu widzenia przedsiębiorcy, iż wyznacza wysokość odszkodowania, jaką pokrywa ubezpieczyciel. W przypadku bowiem, gdy podatnik odlicza jedynie 50% wartości podatku VAT, wówczas z własnych środków pokrywa połowę wartości podatku, a firma ubezpieczeniowa zobligowana jest do pokrycia wartości netto naprawy oraz pozostałej części podatku VAT niepodlegającej odliczeniu.

W ocenie Sądu, sposób wykorzystywania przez poszkodowaną spółkę samochodu wyklucza uznanie go za wykorzystywanie wyłącznie dla celów działalności gospodarczej. Z zeznań świadka A. B. wynika, że od wszystkich samochodów osobowych znajdujących się w majątku spółki odliczane było 50% wartości podatku VAT, z uwagi na fakt, iż pojazdy te były wykorzystywane zarówno w celach służbowych, jak i prywatnych. Powyższa okoliczność wynika ponadto z przedłożonej przez poszkodowaną dokumentacji. Z dokumentu w postaci rejestru VAT z faktury za naprawę, tj. faktury nr (...), wynika, że poszkodowana odliczyła 50% naliczonego w tej fakturze podatku VAT, tj. 4.837,76 zł. W konsekwencji należy uznać, że także uszkodzony samochód wykorzystywany był do celów „mieszanych”, tzn. zarówno do celów służbowych, jak i do celów prywatnych. W przypadku zaś wykorzystywania samochodu dla celów działalności gospodarczej i na cele prywatne przysługuje - co do zasady - prawo do odliczenia 50% podatku naliczonego, z tytułu nabycia samochodu, napraw lub konserwacji opisanego samochodu oraz innych wydatków ponoszonych w związku z jego eksploatacją.

Wobec powyższego uznać należy, iż w związku z tym, że poszkodowana jako podatnik podatku VAT odliczyła jedynie 50% wartości podatku VAT z własnych środków to pozwany jako ubezpieczyciel odpowiedzialności cywilnej sprawy szkody zobligowany był do pokrycia kosztów naprawy uszkodzonego samochodu, obejmujących wartość netto naprawy oraz pozostałą część podatku VAT niepodlegającą odliczeniu, czyli w łącznej wysokości 46.628,43 zł (41.819,22 zł netto powiększone o 50% podatku VAT - 4.809,21 zł).

Konkludując należy uznać, iż wobec tego, że powódka wykazała zarówno istnienie (zasadę), jak i wysokość swojej wierzytelności, powództwo podlegało uwzględnieniu w całości na podstawie art. 828 § 1 k.c.

W związku z powyższym, Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę 4.809,21 zł, tytułem pozostałej części podatku VAT niepodlegającą odliczeniu, zgodnie z żądaniem pozwu.

O obowiązku zapłaty odsetek ustawowych od zasądzonej kwoty należności głównej Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu, na podstawie art. 481 k.c. w związku z art. 14 ust. 1 Ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Data początkowa, od której powód domagał się odsetek, a zarazem początek opóźnienia pozwanej w spełnieniu świadczenia, nie była kwestionowana przez pozwanego (fakt bezsporny, art. 230 k.p.c.).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22. października 2015 r., w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015, poz. 1804). Na kwotę zasądzoną od pozwanego składa się wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w kwocie 1.200,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 34,00 zł oraz opłata od pozwu w kwocie 241,00 zł.

Kwota 173,00 zł (nadpłacona opłata kancelaryjna od wniosku o wydanie kserokopii z akt sprawy) została powodowi zwrócona z urzędu w punkcie 3 wyroku, na podstawie art.80 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz. U. nr 167, poz. 1398).

Biorąc pod uwagę wszystkie powołane wyżej okoliczności, Sąd na podstawie wskazanych w uzasadnieniu przepisów orzekł jak w wyroku.

SSR Aleksandra Zielińska-Ośko

Z.

Odpis uzasadnienia wraz z odpisem wyroku doręczyć pełnomocnikom stron.